

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

سال چهاردهم، شماره ۴۷
پاییز ۱۳۹۳، صفحات ۸۳-۹۹

محمد حسن صادقی روش^۱
حسن احمدی^۲

پهنه‌بندی شدت بیابان‌زایی با استفاده از مدل تاکسونومی اصلاح شده (مطالعه موردی، منطقه ابوزید آباد کاشان)

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۰۳/۱۳

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۰۴/۲۴

چکیده

طبقه‌بندی و تهیه نقشه شدت بیابان‌زایی، به‌عنوان ابزاری کارآمد، نقش مهمی در ارزیابی توان محیطی و جلوگیری از بیابانی شدن یا ترمیم و احیا مناطق تخریب یافته بازی می‌کنند. بنابراین در این پژوهش با استفاده مدل تاکسونومی اصلاح شده (MNT) اقدام به ارزیابی و پهنه‌بندی آسیب‌پذیری زیست‌محیطی نسبت به خطر بیابان‌زایی در منطقه ابوزید آباد شد. نتایج حاصله از کاربرد این مدل حکایت از توانایی بالای آن در ارزیابی و تهیه نقشه شدت بیابان‌زایی داشت. متوسط وزنی ارزش کمی شدت بیابان‌زایی برای کل منطقه، ۰/۵۴ برآورد شد، که در کلاس بیابان‌زایی شدید جای می‌گیرد.

^۱ - استادیار گروه محیط زیست، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان.
E- mail: m.sadeghiravesh@tiau.ac.ir

^۲ - استادیار گروه آبخیزداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
E- mail: ahmadi@ut.ac.ir

مطالعات انجام شده نشان داد که ۲۹/۵٪ درصد از کل منطقه مطالعاتی تحت آسیب‌پذیری خیلی شدید و ۲/۵٪ درصد شدیداً آسیب‌پذیر می‌باشد و آسیب‌پذیری با شدت متوسط (۶۸٪) بیش‌ترین سهم را در منطقه مطالعاتی به خود اختصاص داده است. نتایج این پژوهش امکان برنامه ریزی را برای به حداقل رساندن بیابان‌زایی در اثر انجام طرح‌های توسعه فراهم می‌سازد و می‌تواند شرایطی را ایجاد کند که با توجه به اولویت‌ها و پهنه‌بندی آسیب‌پذیری منطقه مطالعاتی، تعادل بین طرح‌های توسعه و محیط امکان پذیر گردد.

کلید واژه‌ها: مدل تاکسونومی عددی اصلاح شده (MNT)، بیابان‌زایی، ابوزید آباد.